

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Förkroppsligad historia

Geust, Miranda

Published in:
Finsk Tidskrift

Published: 01/01/2023

Document Version
Final published version

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Geust, M. (2023). Förkroppsligad historia: Prosaåret 2022. *Finsk Tidskrift*, (3–4), 9–21. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe20231218155179>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Essäer

Förkroppsligad historia. Prosaåret 2022

Miranda Geust

Det finlandssvenska prosaåret 2022 präglas av historienärhet och kroppslighet. En majoritet av böckerna letar sig bakåt genom Finlands historia och sträcker sig gärna över längre tidsspänn för att beskriva samhällsutveckling och modernisering. Det historiska blir synligt inte minst genom intertextualiteten som slingrar sig genom många av verken och en återkommande trend är att böckerna inleds med citat från andra författare. Året kännetecknas också av kroppslighet, både hos protagonister och miljöer. Kroppar sväller, krymper ihop, åldras och lever, boksidorna dryper av slem, blod och andra kroppsvätskor. Även platsen är, som ofta i den finlandssvenska prosan, starkt närvarande och också den förändras och påverkas av tidens gång.

Historiska blickar

Närheten till platsen och historien är central bland annat i **Maria Turtschaninoffs** *Arvejord* som utspelar sig under mer än 400 år, från 1600-tal upp till nutid. Romanen följer ett flertal protagonister, men i centrum för berättelsen står gården Nevabacka i Österbotten. På en plats som från början inte är mer än ett obrukat skogsparti växer gården fram genom århundradena, grundad av soldaten Mats och slutligen ärvd av Stina som återvänder från Helsingfors. En av romanens mest imponerande kvaliteter är språkförändringen som sker allt eftersom åren framskrider, då berättarstilen långsamt blir modernare och språkbruket mer välbekant.

En annan platsförankrad berättelse är **Berit Olanders** debutroman *Vemes flicka är du då?*, som utspelar sig på Norrvandö på Åland och följer familjen Karlsson, med yngsta dottern Berit som protagonist. Berits uppväxt präglas av en först långsam och sedan allt snabbare samhällsutveckling där fler och fler moderniteter dyker upp på gården. Berits föräldrar balanserar mellan blixtrande kärlek och våldsamma oenigheter, och barnen kommer att präglas av framför allt faderns nyckfullhet. Olanders konstnärsbakgrund blir synlig både i färgbeskrivningarna inuti romanen och i det vackert formgivna omslaget. **Liv Wentzels** *Intill* utspelar sig också på Åland, och är en uppföljare till *Tillbanda* (2021). Amanda är nyligen gift med Sammel och har svårt att finna sig till rätta med en krävande svärmor och våldsam make. Efter en särskilt hotfull episod tar hon till flykten och finner sig i sekelskiftets Mariehamn tillsammans med Leo, en flicka i pojkkläder. Mellan dem utvecklas en snabb romans och Amanda upplever frihet som aldrig förr samtidigt som ångesten för att Sammel ska hitta henne aldrig bedarrar. *Intill* behandlar lesbisk kärlek med en uppfriskande brist på komma ut-narrativ, där bokens protagonister helt enkelt får finnas i sin kärlek, även om den inte blir särskilt långvarig.

Annika Åmans debutroman *Lumpänglar*, baserad på pjäsen med samma namn, tar sin början 1926 och följer Alma som lämnar sitt föräldrahem och söker anställning på Oravais textilfabrik. Hon hittar en plats i samhörigheten bland kvinnorna vid fabriken, men uppvakts också av vävmästaren Wallenius som hon småningom kommer att gifta sig med. Almas längtan efter trygghet och status

går konstant i strid med hennes ideologi och solidaritet med de andra arbetarna. Berättelsen rör sig i en cirkel, och i slutet välkomnas hon tillbaka till sin arbetarstatus bland de andra kvinnorna. I sitt yttersta är *Lumpänglar* en berättelse om kvinnoöden och den samhörighet som krävdes för att livet vid fabriken skulle vara uthärdligt. Kvinnoöden centreras också i **Marianne Peltomaas** *Om detta talar vi inte*, som tar avstamp i Finland 1917 men framför allt fokuserar på tiden efter inbördeskriget. Pigan Helvi räddas ur de röda fånglägren av sin matmor Signe Dahlman för att återvända till sitt tidigare arbete och händelserna under inbördeskriget tigs ner i det Dahlmanska hemmet. Kvinnornas liv skildras parallellt med skeendena i landet och politiken, ibland djupt påverkade av och ibland fullständigt frånskilt från männens förhåvanden.

Karin Collins *Snart har sommarn blommat ut* utspelar sig under ett annat brytningsskede i Finlands historia, maj 1939 till mars 1940 i Hangö. Disa förbereder pensionatet Bellevue för turist-säsongen med militärisk precision, gymnasisten Aino drömmer om det stundande vuxenlivet och om den sorgsna mannen med långa ben som hon ibland ser på stan, medan den åldrade fiskaren Hjalmar oroar sig för sin son och sitt barnbarn och sörjer flera familjemedlemmar som gått bort för tidigt. Den förväntansfulla sommaren övergår i oro och vånda då kriget rullar in tillsammans med hösten och människorna i boken kastas mellan ytterligheter. Genom starka personporträtt levandegör Collins skickligt en ödesmättad period i Hangös historia, fylld av spänningar människor emellan.

Några av de historiskt förankrade romanerna från 2022 har även en förankring i verkliga personer. I *Månskenssonaten*, fristående fortsättning på *Under graniten glöder lavan* (2016), skildrar **Catharina Östman** Anna Frosterus liv och karriär. Romanen är delvis anknuten till verkligheten, men Östman väver friskt ihop fakta och fiktion för att skapa ett fungerande narrativ. Familjen Frosterus fascinerar tydligen de finlandssvenska författarna, då även **Peter Kankkonen** fördjupar sig i en av döttrarna Frosterus liv i *Då jag målar saknar jag intet. Alexandra Frosterus-Såltins liv och konstnärskap*. I romanen riktar Kankkonen blicken mot Frosterus-Såltin och hennes livsverk som konstnär, illustratör och serietecknare.

Nalle Valtiala ger sig i *Svart saga* utanför den finländska historien och skriver om Rosie Brown, en sexårig svart flicka som blir den första svarta eleven i en dittills helvit skola. Boken anlägger ett övertygande barnperspektiv och gör en skarp tolkning av en historiskt känslig period. Rosie förstår den historiska betydelse hennes skolstart utgör och ger ett lillgammalt intryck i en stark påminnelse om att alla barn inte har råd att vara okunniga om politiken i sin omvärld. Rosie är en uppenbar fiktionalisering av den verkliga flickan Ruby Bridges och med tanke på att *Svart saga* med fiktionens rätt tar sig vissa friheter samtidigt som baksidestexten hävdar att "[a]llt som står i boken är sant och har hänt på riktigt", hade det möjligtvis varit lämpligt att i ett för- eller efterord hänvisa till den verkliga historiska kontexten. Även **Berndt Berglund** ger sig i *En gastronoms blodiga händer* ut i världen utanför Finland, närmare bestämt till det sena 1700-talets Frankrike. Österbottniska Johan Udde finner sig genom ödets nycker anställd som kocklärling i Paris och dras snart in i det pyrande missnöjet som ska utmyнна i revolution. Verkliga personer, platser och händelser vävs in i berättelsen, som tyvärr hade vunnit på att stramas åt och kortas ner.

Lyser och lågar av **Ulla-Lena Lundberg** skildrar tiden från Vasa brand fram till 1920-talet med Finns folkhögskola i centrum. Romanen är tredelad och följer tre par ur tre generationer ur samma familj, där största delen ägnas åt Olga och Robert Borgstedt, fiktiva motsvarigheter till Olga och Robert Rostedt. Olga är dotter till Vöråbördiga Betty som till fots söker sig till Helsingfors efter Vasa brand. Efter att Olga gifter sig med Robert Borgstedt får de i uppgift att fungera som rektor respektive husmor för det nygrundade Finns folkhögskola och paret utvecklar ett fritt och livskraftigt bildningsideal där unga människor får utrymme att växa till aktiva och dugliga samhällsaktörer. Robert dör alltför tidigt i tuberkulos och Olga lämnas att ensam uppfostra deras dotter Karin. Karin, som fostras i folkskoleanda, har svårt att jämkna sin relativt fria barndom med de krav som det begynnande vuxenlivet ställer på henne men är åtminstone säker på sin blixtrande kärlek till den några år äldre Gunnar. *Lyser och lågar* är en roman som glöder av kärlek mellan kvinnor och deras män, föräldrar och deras barn, lärare och deras studerande. Glöden sträcker sig också

till bildningen och de idealister och revolutionära tänkare som formade sin samtid och trodde på en bättre morgondag.

Personliga betraktelser

Ett litet antal böcker från 2022 ligger verklighetsnära i relativt modern tid och behandlar författarnas egna upplevelser. Bröderna **Kjell** och **Mårten Westö** associerar sig i *Åren* fram genom tiden mellan 1967 och 2022 i 50 delvis fristående texter bestående av essäer, kåserier, betraktelser och några enstaka dikter. Texterna blandar friskt personliga erfarenheter och minnen med historiskt och kulturellt omvälvande händelser. Tonen i texterna är personlig och bröderna riktar sig konstant till varandra, men lyckas ändå skapa en inbjudande helhet som utomstående också har behållning av.

Sabine Forsblom inleder *Trollet i mitt bröst. En cancerdagbok* med sitt livs bästa sommar. Hon har gett ut en roman och byggt bastu och känner sig stark, glad och snygg. I november diagnostiseras hon med bröstcancer och börjar föra dagbok. Resultatet blir en bok som öppet berättar om de svåraste, smutsigaste och mest smärtsamma delarna av Forsbloms sjukdom, men också om både stora och små glädjeämnen – vänner som sluter upp omkring henne, kompetent och vänlig vårdpersonal och små segrar som småningom leder till ett friskförklarande. Forsblom lyckas göra sjukdomsförloppet till något fattbart utan att försköna eller förminska sin upplevelse.

Sjukdom är framträdande också i **Zandra Lundbergs** *Konsten att inte hitta sig själv på Bali*. Zandra är 16 år gammal då hon börjar arbeta på *Ålandstidningen* och där får karriären sin rivstart. Hon tackar ja till alla uppdrag och kämpar för att vara först och bäst. Arbetet leder till ett drömjobb i Stockholm och så småningom till total utbrändhet. Mitt i allt detta hittar Zandra till yogan och snart även till meditation, raw food och olika former av healing. Hennes sökande efter hälsa för henne till Bali och vidare till Indien och en yogalärarutbildning. Inget lyckas döva ångesten hon känner, och allting kulminerar i en total kollaps som till sist placerar henne tillbaka hemma på Åland. Med stöd från familj, vänner, läkare och

även vilt främmande människor lyckas Zandra långsamt kravla sig upp ur träsket av depression, ångest och ätstörning och börja smaka på livet igen. *Konsten att inte bitta sig själv på Bali* är en rå och utelämnande berättelse, där en av de viktigaste lärdomarna är att även ens allra hemskaste tankar och upplevelser ofta delas av andra.

Sorg, saknad, ånger

Flera av årets romaner anknyter till sorg och saknad. **Maria Lindh-Hindsbergs** debutroman *Sällsamt lyser sorgen* utspelar sig i ett fiktivt Frankrike på 1700-talet och följer Marie-Mélanie de Lasalle som förlorar sin man och båda sina söner i en olycka. Marie-Mélanie sjunker ner i en djup sorg och hopplöshet och hennes ångest strömmar ut från boksidorna. Berättelsen följer henne genom smärtan och kampen för att hitta en ny riktning i livet, och utgör ett klassiskt sorgbearbetningsnarrativ. **Annika Gustafsson-Flinck** utforskar också sorg och besvikelse över det som inte blev i *Det lönar sig inte att tiga*, uppföljare till *Det kallas att leva* (2021). Romanen är ett myller av personer och perspektiv där de enskilda berättelserna drunknar i varandra och ingen protagonist får tillräckligt med andrum. De områden där boken skiner är kapitlen som utspelar sig på 1960-talet och enbart fokuserar på Dagny som flyttar från Lovisa till Stockholm för att arbeta i butik och så småningom återvänder till Lovisa för att uppfylla sina egna drömmar.

I *Glöm bort din saknad* återvänder **Ann-Luise Bertell** till karaktärerna ur *Vänd om min längtan* (2016), den här gången med dottern Marlene som protagonist. Familjens återkomst från Kanada till ett gyttjigt Österbotten skakar om Marlene, samtidigt som gyttjan och allt det nya fascinerar henne. Hon är ett barn som har bråttom att växa upp, och som hittar sitt kall då hon börjar hjälpa mormor att tvätta och förbereda lik för begravning. Marlene rör sig hela tiden nära både livet och döden och tjuvlyssnar konstant på de vuxna och begrunder deras sorg och missnöje med det nya livet. Romanen är vacker och stilsäker och ger Marlene en distinkt egen röst. En annan som rör sig mellan liv och död är **Robert Åsbacka**

i *Glömda rum*, fortsättning på *Kistmakarna* (2021). Protagonisten Erik driver runt i Eskilstuna och försöker balansera kärlek, vänskap och det faktum att han kanske inte längre kan skriva. *Glömda rum* är en av få av årets romaner som behandlar covid-19 och tar fasta på den isolation och rädsla som pandemin gav upphov till, samtidigt som livet går vidare och människan måste hitta ett sätt att fungera.

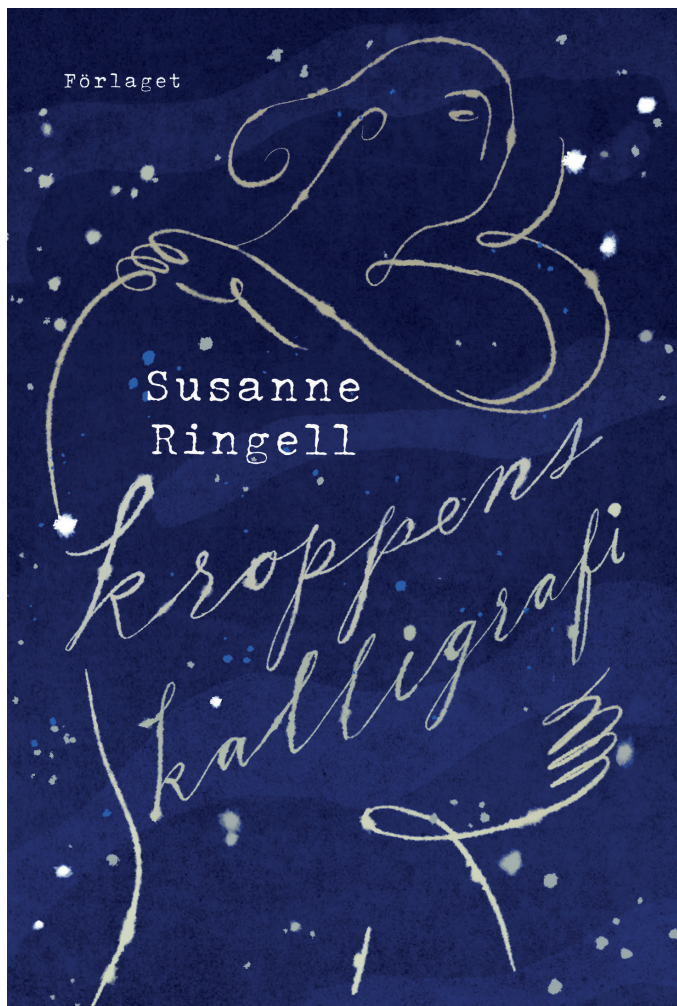
Ytterligare ett verk som snuddar vid pandemin är **Johanna Holmströms** novellsamling *Handbok i klardrömmar*. Holmström dröjer sig dock inte kvar i samtiden, utan söker sig genom de tio novellerna sakta allt närmare en dystopisk framtid. *Handbok i klardrömmar* tar fasta på allt det fulaste och mörkaste i mänskligheten och på samma sätt som novellsamlingen suggestivt rör sig från vardaglighet mot dystopi så rör sig de enskilda novellerna i olika takt från normalitet till det oroväckande och ibland skräckinjagande. I bakgrunden svävar hela tiden frågan om vad det egentligen innebär att vara människa tillsammans med mänsklighetens eviga framtidshopp.

Det lilla stora jaget

Prosaåret bjuder på en hel del introspektion och sökande efter självet. Växtvärken bultar i **Johannes Ekholms** *Karmakoma* där 15-åriga Jimi drömmer konstnärsdrömmar och oroar sig för vännen Erno. Boken bjuder på ett mustigt språk och grafiska fantasier om våld och sex, i samspel med en blick på det finländska samhället som det tedde sig 1999. Den fysiska upplevelsen är stark även i **Håkan Lindgrens** *Ett ljud*, där novellens första scen också är den starkaste. Kjelle väcks av ett högt och obekant ljud och beskrivningen av hans skräck går rakt in under huden. Resten av novellen tar Kjelle på en sökande resa efter mening och samhörighet, som inte helt och hållet lyckas leva upp till den medryckande inledningen.

Också **Susanne Ringell** och **Johan Bargum** bjuder på noveller i samlingarna *Kroppens kalligrafi* och *Äldre män*. Ringells prosatexter rör sig kring åldrande kroppar och saknaden efter systrar som gott bort, såväl som reflektioner kring Ismannen Ötzi och barn

som längtar efter småsyskon. Boken bjuder dessutom på ett utsökt omslag och behagligt formgiven text. Bargums *Äldre män* betraktar också familjekonstellationer, ofta ur perspektivet av välmenande män som inte riktigt förmår ta till sig behoven hos kvinnorna i deras liv och som reagerar med förvåning då de blir lämnade. Novellsamlingen tecknar ett nyanserat Helsingforsporträtt, där stadens väsen ständigt lyser igenom.

I novellsamlingen *Kroppens kalligrafi* av Susanne Ringell ingår texter om bland annat åldrande kroppar och barns längtan efter småsyskon. Bild: forlaget.com

Till min syster bortom haven av **Zinaida Lindén** presenterar barnboks-författaren Nancy som återvänder till sin barndomsstad Sankt Petersburg. Samtidigt som hon träffar sina gamla skolkamrater reflekterar hon över förändringarna som skett i staden och minns sin barndom och uppväxt. Framför allt minns hon sin lillasyster Lalique som hon inte träffat på länge men drömmer om att återknyta kontakten med. Romanen böljar mellan det förflutna och nuet och Nancy kämpar för att förena de olika delarna av sin identitet med varandra. Lindén väcker såväl Sankt Petersburg som Rom och Boston till liv och fångar skickligt de små sakerna som får en människa att känna sig levande: en kvällscigarett, en röd marimekkoklänning och en nästan bortglömd bekant som minns ens namn.

Christoffer Steffanssons debutroman *Loop* utspelar sig till största delen i Borgå där vännerna Carl, Diana och Samuel strålar samman i slutet av studietiden. De vandrar runt i staden och diskuterar minnen, frukostflingor, musik, politik och kultur i ett långt samtal där de ständigt driver varandras tankar framåt. *Loop* är en tät roman som lyckas vara samtidigt pretentiös och självmedveten och som presenterar djupgående kunskap om såväl filosofi som hiphop. Till största delen består texten av dialoger med långa talturer och snåriga associationer och protagonisternas vänskap bekräftas gång på gång av att de ger varandra stöd och utrymme att reda ut sina respektive tankar och identiteter.

Den röda linjen av **Björn Österman** är en kortroman som följer en finansminister och en arbetslös man som båda två finner sig i allt märkligare situationer. Berättelsen leker med protagonisternas verklighetsuppfattning och levererar stundvis en svidande samhällskritik. I *Tingen* undersöker **Ulrika Nielsen** föremålen i vår omgivning. Diktessän kretsar kring dödsstämningen efter en faster och kastar sig vilt mellan ett närmast klaustrofobiskt äckel inför mängden saker och varma känslor inför de minnen tingen kan väcka till liv. Boken är en både känslig och knivskarp betraktelse över den materiella världen och människans roll i den.

Alltuppplukande kärlek

Kärleken flödar i flera former i många av årets böcker. "[T]änk aldrig mera tanken att du avskyr människor, för det gör du inte" säger Gud till Lotta Österholm i **Anne Manners** *Agent Karma*. Lotta blir anställd av Gud och Fan för att balansera tillståndet på jorden och sprida vänlighet och omtanke bland människorna. Gud vill se mer godhet i världen, medan Fan håller på att bli utbränd på grund av alla onda själar som ska in i Helvetet. Lottas uppgift är allt annat än enkel, men det ska snart visa sig att goda gärningar sprider sig som ringar på vattnet och att de flesta människor har något som är värt att rädda. Trots en stundvis moraliserande ton visar *Agent Karma* en orubblig och välkommen tro på mänskligheten.

Två böcker centrerar kärlek som inte blev av, **Tom Sandqvists** *Amor fati* och **Peter Sandströms** *Den stora blondinens sista sommar*. *Amor fati* är berättelsen om en underrättsofficer som strax innan vinterkriget blir blyxtförälskad i ett apoteksbiträde och sedan ägnar resten av sitt liv åt att kartlägga hennes historia. Romanen är utmanande med konstanta referenser och historiska djupdykningar, men också lockande i all sin snårighet. *Den stora blondinens sista sommar* utspelar sig på flera tidsplan, men i romanens centrum finns berättarjagets ungdomsromans med Limone, vars riktiga namn han aldrig lägger på minnet. I nutiden ska hans dotter flytta till Holland för att studera och han försöker förlika sig både med det som blev av och inte blev av i livet.

En annan som vändas över allt som inte blev är Fanny i *Fannys väg* av **Ulrika Hansson**. Tillsammans med sin son Sam flyttar Fanny från Helsingfors till sitt barndomshem i Österbotten för att få en nystart, men hemkomsten river också upp minnen från barndomen och hennes brors död. Medan Fanny kämpar för att hitta sin plats oroar hon sig också för Sam, som blev svårt mobbad i Helsingfors. Boken genomsyras av Fannys kärlek till Sam, till sin bror och sina föräldrar, men också av kärlek till vänner och en otippad spirande romans. Utöver kärleken till människorna i sin omgivning sjunker Fanny in i kärleken till skogen och den österbottniska marken där hon alltid har känt sig hemma. Moderskärleken skildras också av **Mikaela Nykvist** i *Allt handlar om*

barnen. Kerstins bok, första delen i en planerad serie. Kerstin möter den elva år äldre Lars och deras förhållande får en passionerad början som snabbt leder till graviditet och giftermål, men livet som hustru visar sig vara inrutat och ensamt för Kerstin som drömmer om glädje, samliv och fler barn. *Kerstins bok* skildrar Kerstins liv från tonåring till åldring över ett tidsspänn på 60 år och parallellt med Kerstins liv utvecklas samhället. Mödrar ur olika generationer har fundamentalt olika upplevelser, men de förenas också med sina döttrar över generationsgränserna och kan dela erfarenheter och samförstånd.

Sanna Tahvanainens *Vad gör fjärilar när det regnar?* är en intensiv roman om lust och manipulation. Li Holtz befinner sig i den åländska skärgården för att färdigställa en forskningsrapport när hon möter Jack Karlsson och allting ställs på ända. Deras förhållande rör sig med ljusets hastighet och bränner ner alla Lis planer och rutiner till grunden. Jacks konstnärskap går före allting och Lis egna framgångar som solopianist och forskare blir i det närmaste bortglömda. Bakom den berättelse som utspelas i romanen anas Lis liv så som det kunde te sig om hon bara förmådde säga nej till Jack, samtidigt som det är uppenbart varför hon gång på gång säger ja och att virvelvinden som plötsligt utgör hennes liv inte lämnar utrymme för någonting annat. Romanen kryper under huden på en och lämnar kvar en lukt av hav och målfärg.

Slutord

Prosaåret 2022 är tematiskt brett och omfattar varierande genrer. Även formatet på böckerna skiftar, från kortromaner och novellsamlingar till flerhundra sidiga romaner. De historiskt förankrade berättelserna dominerar till antalet, och även berättelser som utspelar sig i nutid blickar gärna tillbaka på protagonisternas förflutna. Många författare skriver sinnligt och kroppsnära, så att läsoplevelsen blir närmast fysisk och både protagonisternas och platsernas berättelser får en kropp.

Litteratur

- Bargum, Johan (2022): *Äldre män*. Helsingfors: Förlaget.
- Berglund, Berndt (2022): *En gastronoms blodiga händer*. Vasa: Scriptum.
- Bertell, Ann-Luise (2022): *Glöm bort din saknad*. Helsingfors: Förlaget.
- Collins, Karin (2022): *Snart har sommarn blommat ut*. Helsingfors: Schildts & Söderströms.
- Eckholm, Johannes (2022): *Karmakoma*. Helsingfors: Förlaget.
- Forsblom, Sabine (2022): *Trollet i mitt bröst*. Helsingfors: Schildts & Söderströms.
- Gustafsson-Flinck, Annika (2022): *Det lönar sig inte att tiga*. Esbo: Litorale.
- Hansson, Ulrika (2022): *Fannys väg*. Helsingfors: Schildts & Söderströms.
- Holmström, Johanna (2022): *Handbok i klardrömmar*. Helsingfors: Förlaget.
- Kankkonen, Peter (2022): *Då jag målar saknar jag intet. Alexandra Frosterus-Sältins liv och konstnärskap*. Åbo: Labyrinth books.
- Lindén, Zinaida (2022): *Till min syster bortom haven*. Vasa: Scriptum.
- Lindgren, Håkan (2022): *Ett ljud*. Vasa: Ellips.
- Lindh-Hindsberg, Maria (2022): *Sällsamt lyser sorgen*. Jakobstad: ViBoSa Förlag.
- Lundberg, Ulla-Lena (2022): *Lyser och lågar*. Helsingfors: Förlaget.
- Lundberg, Zandra (2022): *Konsten att inte hitta sig själv på Bali*. Helsingfors: Schildts & Söderströms.
- Manner, Anne (2022): *Agent Karma*. Vasa: Scriptum.
- Nielsen, Ulrika (2022): *Tingen*. Helsingfors: Schildts & Söderströms.
- Nykvist, Mikael (2022): *Allt handlar om barnen – Kerstins bok*. Vasa: Scriptum.
- Olander, Berit (2022): *Vemses flicka är du då?*. Esbo: Litorale.
- Peltomaa, Marianne (2022): *Om detta talar vi inte*. Vasa: Scriptum.
- Ringell, Susanne (2022): *Kroppens kalligrafi*. Helsingfors: Förlaget.
- Sandqvist, Tom (2022): *Amor fati*. Esbo: Litorale.
- Sandström, Peter (2022): *Den stora blondinens sista sommar*. Helsingfors: Schildts & Söderströms.

- Steffanson, Christoffer (2022): *Loop*. Vasa: Ellips.
- Tahvanainen, Sanna (2022): *Vad gör fjärilar när det regnar?*.
Helsingfors: Schildts & Söderströms.
- Turtschaninoff, Maria (2022): *Arvejord*. Helsingfors: Förlaget.
- Valtiala, Nalle (2022): *Svart saga*. Esbo: Litorale.
- Wentzel, Liv (2022): *Intill*. Esbo: Litorale.
- Westö, Kjell & Westö, Märten (2022): *Åren*. Helsingfors: Schildts
& Söderströms.
- Åman, Annika (2022): *Lumpänglar*. Helsingfors: Schildts & Söder-
ströms.
- Åsbacka, Robert (2022): *Glömda rum*. Helsingfors: Schildts &
Söderströms.
- Österman, Björn (2022): *Den röda linjen*. Esbo: Litorale.
- Östman, Catharina (2022): *Månskenssonaten*. Eget förlag.

Övrig utgivning

- Enholm Hielm, Sara (2022): *Hur jag gick på bio och aldrig kom till-
baka*. Helsingfors: Förlaget.
- Mazzarella, Merete (2022): *Den violetta timmen*. Helsingfors:
Schildts & Söderströms.
- Ringbom, Henrika (2022): *av ljuset för ljuset*. Helsingfors: Förlaget.
- Slotte, Åsa (2022): *Ur mammas mörker. Essäer om sjukdom, diagnoser,
omsorg och hur jag blev filosof*. Helsingfors: Förlaget.